

## Babalar ve Oğullar: Bazarov ve Odintsova

İvan Turgenyev, Rus edebiyatında yerini almış büyük bir yazar olmakla beraber ortaya birçok eser koymuştur. Turgenyev'in yazmış olduğu eserler ona benzeyen bir sonraki jenerasyondan gelen yazarları oluşturmuştur. Bu yazarlara örnek olarak Henry James ve Joseph Conrad verilebilir. Turgenyev'in Tolstoy, Dostoyevski ve Gogol gibi Rus yazarları arasında yerini almasını sağlayan düşüncelerinin çoğu *Babalar ve Oğullar* eserinde bulunmaktadır. Bu yüzden ki Turgenyev'i anlamak Babalar ve Oğulları anlamaktan geçmektedir. Babalar ve Oğullar eserine birçok yönden bakılınabilmektedir: Bazarov ve nihilizm, eserin başlığından da çıkarılabilen jenerasyon farklılıkları ve ayrımı. Fakat bu yazı Bazarov ve nihilizm üzerine konuşacaktır.

Bazarov kendini bir nihilist olarak tanımlamaktadır (Turgenyev, 35) ve kendisine göre nihilizmin tanımı “hiçbir otoriteyi tanımayan, ne denli saygın olursa olsun hiçbir inanca, prensibe bağlı olmayan kişi” (Turgenyev, 35) şeklindedir. Bazarov, Türkeş'e göre “ne geçmişin değerlerine ne soylulara ne köylülere ne aşka ne de yaşlılara hürmet duyan, kendi inandıklarını açıkça dile getirmekten, karşısındakileri eleştirmekten çekinmeyen ve günlerini bilimsel deneylerle geçiren” (2006) birisidir. Bazarov; gördüğü iki yüzlülükleri ifşa etmekten çekinmez, kibirli böbürlenmeler ve yüksekte bakmaları eleştirmekten geri durmaz, öfkeli ve sivri dillidir. Eğitimli, kültürlü, okumuş, bilgili ve içe dönük bir insandır Bazarov. Okuyucu eseri okurken Bazarov'u üstün ve örnek bir insan olarak tanımlayacaktır. Fakat eserin çıktığı tarihlerde, eserin yayımlandığı Russkiy Vestnik dergisinin yazı işleri müdürü Turgenyev'i Bazarov'un üstün yönlerini fazla bir şekilde abartmaktan suçlamıştır; demokrat Sovremennik dergisinin yazarı Maksim Alekseyeviç Antonoviç, Turgenyev'in eserinde Bazarov'un kişiliğinde genç kuşağı acımasızca, hatta yıkıcı bir biçimde eleştirdiğini ortaya koymuştur. Ayrıca Turgenyev'e ait aile dostu, tüm kitaplarını basılmadan önce eleştirmiş olan Annenkov, Bazarov'un kişiliğinde yıkıcı bir Moğol, bir Cengiz Han gördüğünü öne sürmüştür. (Süer, 2006). Yani Bazarov aslında birçok şekilde yorumlanabilmektedir ve ona göre fikir ayrılıkları oluşmaktadır.

Bazarov, eserin başında üstte de denildiği gibi üstün birisi ve ideal bir insan olarak anlaşılabilmektedir. Fakat eserin ilerisinde bunun tam olarak doğru olmadığı görülebilmektedir. Bazarov kendisiyle çelişerek aşık olur, Odintsova'ya aşık olur. Arkadi'nin demesiyle gittikleri bir partide tanıştıkları Odintsova'ya ikisi de aşık olur ve Odintsova buna karşı onları kendi evine davet eder. Bir süre sonra Arkadi, Katya ile yakınlaşır ve onunla ilişki kurmaya başlar. Bazarov ve Odintsova arasındaki ilişki gittikçe artar ve Odintsova açıklayamadığı bir şekilde Bazarov'u sevmeye başlar. Bu sevginin birkaç nedeni bulunmaktadır: Bazarov ve Odintsova birbirlerine düşünce bakımından benzemektedir ve Odintsova Bazarov'un bilgeliği ve kültürü tarafından şaşırmaktadır. Bazarov da Odintsova'ya karşı benzer sevgi göstermektedir. Bir süre sonra eserde de bu aşkın belli olduğu görülmeye başladıktan sonra Bazarov, Odintsova'ya kendini açıyor fakat bu ilişkinin ilerlemesini reddediyor. Bundan sonra Bazarov ayrılıyor ve geri geldiğinde Odintsova ona karşı soğumuş

durumda olduğunu görüyor. Tekrar ayrılıyor ve bir sonraki görüşmeleri Bazarov'un ölüm döşğinde oluyor.

Odintsova'nın hayatında aslında bir bakıma bir soru işareti bulunmaktadır. Bu boşluk, bu soru işareti eskiden yaşadığı olaylardan kaynaklanmaktadır. Kendisini soğuk birisine dönüştürmeyi başarmıştır ve eğer onu tutabilecek ve koruyabilecek bir adamı bulsa bu boşluk dolacaktır ve bununla beraber hayatındaki soru işareti de gidecektir. İşte bu onun Bazarov'a karşı ilgilenmesine neden olmaktadır. Odintsova'nın evindeki ilk gecede Bazarov, Odintsova'yı kolay alabileceğini düşünmemektedir yani zor olacağını bilmektedir. Odintsova ve Bazarov bu ziyaret boyunca birbirlerine daha da yakınlaşmakta ve bağlanmaktadır. Bu ilişki Odintsova'nın kendine göre aşkın tanımı yapana kadar devam etmiştir. "Bana göre, ya hep olmalı ya da hiç. Hayata hayat. Benimkini mi aldın, seninkini de bana ver, pişmanlık duymadan, geriye almaya çalışmadan. Başka türlüünü de istemem." (Turgenyev, 138). Buna karşı Bazarov ortada kalmıştır ve ne yapacağını bilemez hale gelmiştir. Bu konuşma sonrasında bu teklifi reddetmiştir. Onu sevmediği için değil kendine karşı mahkumiyetten dolayı reddetmiştir. Eğer kabul etseydi ona aşk hakkında söylediği her şeyin yanlış olduğunu kabul edecektir. Bir sonraki gün Bazarov, Odintsova'ya karşı aşkını zayıflığından dolayı ona söyler. Odintsova, Bazarov'un kendine çelişmesine neden olmuştur ve bu çelişkiyi Bazarov kendisine bile itiraf edemez, söyleyemez. Bu çelişki ve ağırlık altında kalmamak için Arkadi ile oradan ayrılır. Ayrılmasından sonra Feneçka ile flörtleşir. Belki ona karşı ilgi duyduğundan değil de Odintsova'ya yenilmesinden sonra kolay bir hedef bulmak istemesi olabilir. Odintsova'nın evine geri döndüğünde Bazarov kendisinde bir baskı hissetmektedir. Odintsova'ya Pavel ile yaptığı duelden bile bahsetmemiştir. Hatta ona karşı kendince konuşamamaktadır. Bazarov ve Odintsova arasındaki ilişki Bazarov'un iç çatışması ve Odintsova'nın arayışı ile belirlenebilir.

Turgenyev'in Babalar ve Oğullar eserinde Bazarov nezdinde yarattığı idealist genç devrimci tiplmesi Rus halkının boş inançlarını ve cehaletini, soylu kesimin kofluğu ve züppeliğini teşhir ederek ilerici bir portre çizer roman boyunca; lakin aynı karakter aynı zamanda halkla ilişki kuramayan, köylüler tarafından alaya alınan, reddi mirası Puşkin'e kadar uzanan, aşka inanmadığı halde aşk acılarıyla kıvranan birisidir - bu anlamda tam bir çelişkiler yumağıdır (Mehrabov, 2014). Belki de Bazarov'un ölümü bu çelişkilerden kurtulma yoludur. Ölümünde kendini korumak için eldiven takmaması ise onun ölmeyi umursamadığını, yaşayacağını yaşadığını ve kendine karşı olan savaşı kaybettiğini göstermektedir.

Mehmet Kutay Bozkurt

## Kaynakça

Turgenyev, İvan. *Babalar ve Oğullar*. Koridor Yayınları. 2020.

Sürer, Ö. Aydın (2006) 19. yüzyıl Rus edebiyatı üzerine yazılar, İstanbul: Evrensel Basım Yayın.

Türkeş, A. Ömer (2006) 'Rusya'da Bitmeyen Batılılaşma Sancıları', Radikal Kitap, 1 Eylül. [http://www.radikal.com.tr/ek\\_haber.php?ek=ktp&haberno=5526](http://www.radikal.com.tr/ek_haber.php?ek=ktp&haberno=5526)

Mehrabov, İlkin. "Bazarov ile Raskolnikov: Rasyonel Akıl-Vicdan İkilemi ve Devrimci Sol Düşünce" *İki Aylık Felsefe Sosyal Bilimler Dergisi*. s. 7, ss. 60-65, 2014, Ağustos-Eylül. [https://www.researchgate.net/profile/Ilkin-Mehrabov/publication/266326133\\_Bazarov\\_ile\\_Raskolnikov\\_Rasyonel\\_Akil-Vicdan\\_Ikilemi\\_ve\\_Devrimci\\_Sol\\_Dusunce/links/542d159e0cf27e39fa941097/Bazarov-ile-Raskolnikov-Rasyonel-Akil-Vicdan-Ikilemi-ve-Devrimci-Sol-Dusunce.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Ilkin-Mehrabov/publication/266326133_Bazarov_ile_Raskolnikov_Rasyonel_Akil-Vicdan_Ikilemi_ve_Devrimci_Sol_Dusunce/links/542d159e0cf27e39fa941097/Bazarov-ile-Raskolnikov-Rasyonel-Akil-Vicdan-Ikilemi-ve-Devrimci-Sol-Dusunce.pdf).